

ПЕРЕДМОВА

До уваги читачів пропонується четверта¹ збірка аналітичних записок з вироблення напрямків державної політики в Україні, підготовлених слухачами та аспірантами Національної академії державного управління при Президентові України² та її регіональних інститутів. Цим виданням завершується робота українсько-канадського проекту “Створення потенціалу для розробки та аналізу державної політики”, який було започатковано у 1999 р.

Проект мав на меті:

- розвиток потенціалу Центру досліджень адміністративної реформи, наділеного повноваженнями сприяти адміністративній реформі на центральному, регіональному та місцевому рівнях державної влади;
- вироблення конкретних рекомендацій щодо напрямків політики для українських відомств шляхом проведення цілеспрямованого стажування в Канаді та Польщі;
- створення потенціалу для запровадження сучасного процесу вироблення напрямків політики в уряді України шляхом введення спеціалізації з питань аналізу державної політики в навчальну програму Національної академії державного управління та формування у її випускників необхідних навичок.

Протягом років реалізації проекту вдалося досягти більшості із запланованих цілей. За цей час навколо проекту склався колектив науковців, викладачів, експертів, перекладачів тощо. Завдяки їх зусиллям були перекладені і видані найвідоміші в світі праці з аналізу державної політики, підготовлені перші українські видання, розроблені програми навчальних курсів. Аналіз державної політики став предметом дисертаційних досліджень докторантів та аспірантів Академії, інших навчальних закладів.

З метою ознайомлення практичних працівників з основами теорії та практики аналізу політики було проведено кілька десятків науково-практичних семінарів для державних службовців вищих рангів. Лекції з аналізу державної політики введено до навчальних програм короткотермінових курсів з підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування.

В межах проекту відбулося стажування в Канаді і Польщі понад 200 слухачів, аспірантів, викладачів та співробітників академії. Багато з них зараз працюють в центральних органах державної влади, займають високі управлінські посади в регіонах.

Проект здійснив значний вплив на неурядові громадські організації, які почали активно залучатися до досліджень актуальних проблем державної політики та вироблення рекомендацій. За підтримки різних міжнародних фондів в Україні було здійснено і здійснюється біля 200 дослідницьких та прикладних проектів у цій сфері.

Все це дало змогу створити необхідний науковий, навчально-методичний, громадський та інтелектуальний вітчизняний потенціал для розробки та аналізу державної політики, його впровадження до урядової практики. Якщо до 1999 р. лише одиниці науковців в Україні були обізнані з проблем аналізу політики, то сьогодні налічується кілька тисяч державних службовців, які пройшли відповідне навчання.

Логічним продовженням проекту є рішення Вченої ради академії про запровадження з 2003/2004 навч. року в академії та її регіональних інститутах спеціалізації з аналізу державної політики. Це дасть можливість перейти на новий рівень підготовки магістрів державного управління.

¹ Див.: 1) Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики /Укл. В.Є.Романов, О.І.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 236 с.;

2) Розробка державної політики. Аналітичні записки /Укл. О.І.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 240 с.;

3) Розробка державної політики. Аналітичні записки /Укл. О.І.Кілієвич, В.Є.Романов. – К.: Вид-во “К.І.С.”. – 2002. – 320 с.

² Згідно Указу Президента України “Про надання Української академії державного управління при Президентові України № 869/2003 від 21.08.2003 навчальний заклад отримав назву “Національна академія державного управління при Президентові України”. В цій збірці стара назва і відповідна їй аббревіатура (УАДУ) використовуються у випадках, які стосуються періоду до серпня 2003 року.

У цьому збірнику вміщено 27 аналітичних записок стажистів 2002 р. (16 – учасників програми стажування в Канаді і 11 – у Польщі). Основними завданнями в підготовленні записок, як і раніше, було засвоєння загальної методології написання аналітичних записок та готування аналітичних документів за визначеними вимогами у певному форматі (див. додаток 3). Порівняно з попередніми роками новою була вимога щодо підготовки анотації до аналітичної записки (обсягом не більше 1 стор.).

Підготовлені документи присвячені різним актуальним проблемам державного управління та місцевого самоврядування і відрізняються за рівнем визначення проблеми, запропонованими альтернативами тощо. Проте цінність цих матеріалів не в тому, щоби запропонувати якийсь ідеальний варіант політики, видати готове рішення. Головне полягає у тому, щоби навчити і привчити державного службовця використовувати науково обґрунтовані методи пошуку рішень, формувати навички бачити майбутнє місце своєї поради у широкому соціальному контексті, відповідно до вимог, ціннісних пріоритетів та громадських сподівань.

Збірку текстів аналітичних записок доповнює список рекомендованої літератури та Інтернет-ресурсів з аналізу державної політики та додатки:

1. Повний список учасників програми стажувань у рамках проекту "Створення потенціалу для розробки й аналізу напрямків державної політики" та їх аналітичних записок.
2. Перелік аналітичних записок, що були надруковані у збірці "Розробка державної політики. Аналітичні записки (УАДУ, 2002).
3. Рекомендації щодо структури та змісту аналітичних записок, які мали бути підготовлені учасниками програм стажування 2002 р. у Канаді та Польщі.